

Inleiding

Kerken met Stip is een landelijke vereniging van kerken die verbinding willen aangaan met mensen die sociaal kwetsbaar zijn. In 2004 ontstond Kerken met Stip vanuit het justitiepastaat. Het bleek dat gedetineerden en hun familie die tijdens de detentie contact hadden met justitiepastores en vrijwilligers behoefte hadden om contact met de kerken ook na de detentie voort te zetten. Heel wat ex-gedetineerden hebben zo in de jaren daarna contacten gekregen met vrijwilligers en kerken. Een aantal jaren geleden heeft Kerken met Stip de doelgroep ex-gedetineerden uitgebreid naar een grotere groep mensen die sociaal kwetsbaar zijn. Het kan gaan om mensen die om allerlei redenen vastgelopen zijn (psychisch, mentaal, maatschappelijk) maar ook mensen die alleen maar behoefte hebben aan verbinding zonder dat te kunnen krijgen. Specifieke doelgroepen (waaronder ex-gedetineerden) blijven dus begeleid worden. Kerken ter plaatse kunnen aangeven met welke doelgroep zij zich specifiek willen verbinden. Door deze bredere doelgroepomschrijving wordt ook stigmatisering voorkomen.

Het beleidsplan 2023 – 2025 heeft als centrale doelstelling het aantal duurzame koppelingen tussen deelnemers en vrijwilligers te vergroten en daardoor meer gebruik te maken van het potentieel van de plaatselijke kerken met Stip. Daartoe wordt het verbindingsproces verbeterd en effectiever gemaakt. In de eerste plaats gebeurt dit door in te zetten op het scheppen van een duurzame relationele verbinding tussen een deelnemer en een vrijwilliger. In de tweede plaats wordt het één op één contact tussen een vrijwilliger en een deelnemer ook ingebracht in een landelijke community om daardoor een groter aantal vrijwilligers dan alleen plaatselijke vrijwilligers beschikbaar te krijgen. In de derde plaats is het werk van de diaconaal pastor volledig op het geïntensiverde verbindingsproces toegespitst. Deze drie nieuwe invalshoeken werpen inmiddels hun vruchten af in een toenemend aantal verbindingen en het vasthouden daarvan. Verder wordt in het beleidsplan ingezet op het verhelderen van de taakverdeling in de organisatie, het intensiveren van het contact met de kerken ter plaatse en de landelijke kerken, samenwerking met ketenpartners, en incidentele informatieve dienstverlening.

1. Het scheppen van een duurzame relationele verbinding

Het scheppen van een duurzame relationele verbinding vraagt een specifieke aanpak en doordenking van de factoren die daarbij een rol spelen. Bij een duurzame verbinding gaat het om een contact met een meer blijvend betekenisvol karakter, dat eventueel ook over kan gaan in een ander netwerkcontact. Er is wederkerigheid en er wordt vertrouwen opgebouwd. Er ontstaat een band die is ingebed in een groter geheel, zoals in hoofdstuk 2 nader wordt omschreven.

Natuurlijk blijft ook het maken van een koppeling voor incidentele verbinding mogelijk.

Het relationele in de verbinding staat voor het persoonlijke in het contact, in tegenstelling tot veel zakelijkheid en functionaliteit die mensen ervaren. Bij het scheppen van verbinding gaat het om het proces van het tot stand komen ervan. Het leggen van verbinding staat hoog op de maatschappelijke agenda. En toch kan verbinding niet tot stand komen of stoppen, omdat er blokkades zijn bij iemand die verbinding nodig heeft, maar ook bij vrijwilligers die niet weten hoe met een blokkade kan worden omgegaan.

2. De Landelijke My Home Community (LMHC)

Als extra stap in het verbindingsproces heeft Kerken met Stip een landelijke My Home Community ontwikkeld.

My Home betekent dat alles erop gericht is om iemand zo gelukkig mogelijk te laten wonen in zijn of haar eigen woning. Dat mentale thuisgevoel in verbinding met iemand anders is belangrijk om stabiel te leven en perspectief te ontwikkelen. De Community bestaat uit deelnemers die een steuntje in de

rug nodig hebben en vrijwilligers die dat willen bieden. Er wordt gewerkt aan herstel, mentale versterking, stabiliteit en betekenisgeving.

Het concept van de Landelijke My Home Community is gebaseerd op de succesvolle ervaringen van de Stichting My Home te Borger (<http://www.myhome-borger.nl/>).

De ondersteuning door de Landelijke My Home Community vindt plaats door persoonlijk bezoek bij iemand thuis, correspondentie of telefooncontact. Ook kan er in kerkgemeenschappen een kaarsje worden aangestoken voor spirituele steun. Deelnemers en vrijwilligers ontvangen maandelijks de Goed Nieuwsbrief. Door dit meer uitgebreide aanbod ontstaat ook grotere variëteit in de verbindingsmogelijkheden. Ook een combinatie van contacten is mogelijk als een breder netwerk wordt gewenst.

Het netwerk Kerken met Stip heeft potentieel veel mogelijkheden om verbindingen te zoeken.. Een onderzoek van dr. Reijer de Vries en diaconaal pastor Hendrine Verkade uit 2021 stelde vast dat het kerkelijk netwerk een maatschappelijk verankerde bijdrage levert op institutioneel, relationeel en persoonlijk niveau. Het netwerk beschikt over een groot aantal intrinsiek gemotiveerde actieve kerkleden als vrijwilligers die tot de ontmoeting met de doelgroep gemotiveerd zijn. Hun motivatie komt voort uit naastenliefde en is gericht op welzijn en herstel.

3. Het belang van deze landelijke opzet van de community

In My Home wordt op het microniveau gewerkt aan een verbinding tussen een deelnemer en een vrijwilliger. Daarnaast is de landelijke inbedding ervan om drie redenen van betekenis.

In de eerste plaats betekent het dat de landelijke kerken, maar ook hulpverleningsprojecten, betrokken kunnen worden bij individuele situaties ter plaatse. Door de landelijke inbedding van het persoonlijke contact tussen de deelnemer en de vrijwilliger kan beter worden aangesloten bij de behoefte van de deelnemer. Correspondentiecontacten en telefonische contacten kunnen ook worden geboden van buiten de plaats waar iemand woont. En verbinding met hulpverleningsprojecten kan in voorkomende gevallen behulpzaam zijn als iemand professionele opvang in de actuele situatie nodig heeft.

In de tweede plaats kan de landelijke opzet van de community bij een deelnemer bijdragen aan een gevoel verbonden te zijn met mensen die er vanuit een hoopvolle levensinstelling voor elkaar willen zijn. Het Engelse woord 'fellowship' geeft ook goed aan wat de community beoogt: communicatie, solidariteit en vriendschap. Vanuit een gevoel van verbondenheid (sense of belonging) kan ook participatie ontstaan.

In de derde plaats kunnen de landelijke kerken samen een brede maatschappelijke bijdrage leveren om sociaal isolement te doorbreken en daarmee hoop te bieden aan mensen die zich buitengesloten voelen.

De vorming van deze community wordt ondersteund en financieel mogelijk gemaakt door een subsidie van Kerk in Actie-landelijk (PKN). Ook vanuit de rooms-katholieke kerk is er steun voor deze ontwikkeling. Ook andere kerken worden uitgenodigd erbij betrokken te zijn.

4. De taakvelden van de diaconaal pastor

De diaconaal pastor Ikenius Antuma koppelt de deelnemer aan een vrijwilliger. Omdat voor de diaconaal pastor een beperkt aantal werkuren beschikbaar is, is zijn inzet volledig gericht op zijn diaconaal-pastorale verbindende taken. Bestuurlijke en organisatorische taken zijn tijdelijk bij het bestuur ondergebracht, tot ook daarvoor financiële middelen beschikbaar zijn om dit door een betaalde kracht te laten uitvoeren.

In het koppelingsproces worden vier taakvelden voor de diaconaal pastor onderscheiden.

In de eerste plaats de intake. Hij heeft de intakeprocedure verbeterd. De intakegegevens die nodig zijn zullen ook ten behoeve van de verwijzers in een folder worden omschreven.

In de tweede plaats blijft de diaconaal pastor de koppeling tussen de deelnemer en de vrijwilliger aandachtig volgen. Dit om te bezien of de koppeling ook daadwerkelijk ontstaat en groeit. Zo blijft de diaconaal pastor ook beschikbaar als coach en als trainer voor de vrijwilliger.

Voor het jaar 2023 is als taakstelling vastgesteld: 75 koppelingen. In de beleidsperiode wordt de taakstelling jaarlijks geactualiseerd.

In de derde plaats heeft de diaconaal pastor als taak regionale trainingen te verzorgen voor vrijwilligers. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de betekenis van het vrijwilligerswerk en de training en toerusting van de vrijwilligers.

In de vierde plaats begeeft de diaconaal pastor zich ook in het veld van professionele hulpverleners. Tijdens het contact tussen de vrijwilliger en de deelnemer kan blijken dat ten behoeve van de deelnemer een contact tussen diaconaal pastor en hulpverlener gewenst is. Uiteraard alleen met instemming van de deelnemer. Dan begeeft de diaconaal pastor zich naast zijn werk in het tot stand brengen en begeleiden van individuele koppelingen, ook in de interactie met andere hulpverleners. Zo kan hij vanuit de mentale begeleiding in de My Home Community een inbreng hebben in een bredere hulpverleningssamenwerking.

5. De betekenis van vrijwilligers en training en toerusting van vrijwilligers

Vrijwilligers vervullen een essentiële rol bij het scheppen van duurzame relationele verbindingen. Het gaat om een uurtje per week. De continuïteit daarvan is voor deelnemers heel belangrijk. Belangrijke punten bij het vrijwilligerswerk zijn onder meer: trouw zijn, continuïteit brengen in het contact, humor en lichtvoetigheid, niet afwachtend zijn maar de ander opzoeken (outreaching). Een praktische training helpt bij het opbouwen van contact. Ontmoeting met andere vrijwilligers in de training is inspirerend.

De trainingen zijn beperkt van omvang. Ze kunnen op één dag worden gegeven en er wordt aangesloten bij de training zoals die ontwikkeld is in het My Home project in Borger-Odoorn. Bij de uitvoering van de regionale trainingen zal gebruik worden gemaakt van het train-de-trainer concept, waarbij aan een aantal trainers verspreid over het land een training zal worden gegeven in het trainingsmodel dat de My Home Community gebruikt. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om periodiek op regionaal niveau basistrainingen en vervolgtrainingen aan te bieden. Ook zal specifiek worden ingezet op telefoontrainingen en correspondentietrainingen. Met een en ander zal een begin worden gemaakt in 2023.

Voor het jaar 2023 is als taakstelling vastgesteld: 75 in de My Home Community getrainde vrijwilligers.

6. Inzet van pastor-assistenten als ervaringsdeskundigen

Mensen die zelf vastgelopen zijn geweest kunnen na een herstelprogramma anderen begeleiden die werken aan een nieuw begin. Ze hebben ervaringsdeskundigheid en voelen heel goed aan waar de problemen zitten en wat nodig is om een nieuwe levensweg in te slaan.

Met zulke ervaringsdeskundigen op pastoraal en ondersteunend gebied heeft ook Kerken met Stip contact. Het bestuur heeft besloten in het vrijwilligerswerk ook pastor-Assistenten aan te stellen, pastor-Assistenten. Zij kunnen voor mensen die vastgelopen zijn met hun eigen ervaring en met hun eigen geloofsbeleving van betekenis zijn. Om deze functie goed te verankeren is besloten de pastor-Assistenten te koppelen aan een kerkelijke gemeenschap en ook een verbinding te leggen met een professionele pastor. Deze verbinding heeft als doel wederkerigheid op te roepen. Professionele pastores en pastor-Assistenten kunnen elkaar 'verrijken'.

Met de pastor-Assistenten wordt een contract gesloten over de wijze waarop zij hun werkzaamheden kunnen verrichten en over hun begeleiding.

In de beleidsperiode zullen enkele van deze pastor-Assistenten worden aangesteld als werkend vanuit Kerken met Stip.

De pastor-Assistenten kunnen ook worden ingezet in informatievoorziening aan kerken en in de PR naar buiten.

Er wordt een trainingsprogramma voor pastor-Assistenten en mede-pastors ontwikkeld.

7. Wetenschappelijke reflectie

Kerken met Stip gaat met het oog op de landelijke My Home Community contacten opbouwen met universiteiten en hogescholen.

In de eerste plaats voor reflectie op de ervaringen in het verbindingsproces. Wij werken op microniveau concreet aan sociale inclusie en het is van belang om de bijdrage te onderzoeken die kerken daaraan kunnen leveren.

In de tweede plaats kan de aanpak bijdragen aan de vorming van studenten. Daarbij kunnen ook stageplaatsen in Kerken met Stip beschikbaar komen.

8. Taakverdeling in de organisatie

Het beleid van het bestuur is erop gericht de taakverdeling in de organisatie te verhelderen. Bij de aanstelling van de nieuwe diaconaal pastor zijn er drie taakvelden onderscheiden:

- diaconaal- pastorale taken van de diaconaal pastor
- organisatorische en administratieve taken
- bestuurlijke taken

De organisatorische en administratieve taken zijn tijdelijk belegd bij het bestuur en een vrijwilliger. Onderzocht zal worden of er financiële mogelijkheden aangeboord kunnen worden om voor de organisatorische en administratieve taken ondersteuning te realiseren. Hierbij behoort samenwerking met een andere instelling tot de mogelijkheden.

Het bestuur heeft twee vacatures. Initiatieven zullen worden genomen om deze vacatures te vervullen.

9. Intensivering van het contact met kerken met Stip ter plaatse en uitbreiding van het aantal kerken

In de beleidsperiode zullen de contacten met de kerken worden geïntensiveerd. Per jaar zal met 25 kerken een meer uitgebreid contact zijn door een persoonlijk bezoek of via Zoom. Ook kan medewerking worden verleend aan een themadienst. In de gesprekken zullen vanuit de landelijke organisatie in ieder geval de volgende punten naar voren worden gebracht:

- Kan tot een plaatselijke verankering van kerk met Stip in de diaconie of een ander kerkelijk orgaan worden gekomen? Het gaat er daarbij om dat er een orgaan is dat de verantwoordelijkheid heeft om invulling te geven aan het zijn van kerk met Stip
- Kunnen één of meer vrijwilligers uit de kerk ter plaatse een basistraining volgen? Dit om ter plaatse beter in te kunnen spelen op koppelingsverzoeken vanuit het landelijk netwerk.
- Kan één keer per jaar een inbreng in een kerkdienst ter plaatse zijn over de doelgroep waarop de kerk met Stip ter plaatse zich richt? Hiervoor kan ook een beroep worden gedaan op de landelijke organisatie.
- Kunnen de gegevens van de kerk met Stip op de website en bij de diaconaal pastor up to date worden gehouden?

Het voornemen is om jaarlijks drie nieuwe kerken met Stip aan het landelijk netwerk toe te voegen. The Redemption Church in Amersfoort is bezig met toetreding.

10. Samenwerking met ketenpartners

In verband met de variëteit in de doelgroep breidt Kerken met Stip het netwerk met ketenpartners, waaronder verwijzers, uit.

11. Landelijk symposium

Op 27 september 2023 wordt een landelijk symposium georganiseerd met als thema 'Het scheppen van duurzame relationele verbindingen'.

12. Ontmoetingsdag

In de periode 2023 – 2025 zal ieder jaar een landelijke Kerken met Stip Ontmoetingsdag worden georganiseerd, waarbij ook de deelnemers aan de landelijke My Home Community worden uitgenodigd.

13. PR

PR intern en extern is een voortdurend aandachtspunt. De algemene nieuwsbrief wordt vier keer per jaar uitgegeven. De Goed Nieuwsbrief verschijnt maandelijks. Het streven is de komende drie jaar het aantal contacten van 1000 naar 1500 uit te breiden.

De website wordt voortdurend actueel gehouden.

Een symbolisch geschenk voor de doelgroep met korte informatie is beschikbaar. Het is een ketting met symbolen van geloof (kruis), hoop (anker) en liefde (hart).

Voor deelnemers, vrijwilligers en verwijzers naar de LMHC zal een folder worden gemaakt.

14. Landelijke informatieve dienstverlening

Via de website of kerkelijke achterban komen diverse kerkelijke vragen binnen op het gebied van geloof, hulpverlening, detentie en zorginstellingen. Zo heeft Kerken met Stip ook een puur informatieve dienstverleningsfunctie, waar regelmatig gebruik van wordt gemaakt. Zo kan het bijvoorbeeld gaan om een verzoek van iemand zonder kerkelijke contacten maar met een rooms-katholieke achtergrond, om het laatste oliesel te ontvangen.

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 7 juli 2023